

Sygn. akt III CSK 131/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie z powództwa W. sp. z o.o. w K.
przeciwko B. [...], Oddział w Polsce z siedzibą w K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 12 czerwca 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od postanowienia Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 16 grudnia 2013 r., sygn. akt I ACz [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od powódki na rzecz pozwanej 1800 (tysiąc osiemset) zł
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 16 grudnia 2013 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił zażalenie powódki na postanowienie Sądu Okręgowego w K. odrzucające pozew z powodu wniesienia go w sprawie dotyczącej sporu objętego zapisem na sąd polubowny (art. 1165 § 1 k.p.c.). Zaskarżając postanowienie w całości, pełnomocnik powódki wnioskuje o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania opartą na przesłankach przewidzianych w art. 398¹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia funkcjonującym na rzecz państwa, a więc w interesie publicznym. Stoi ona przede wszystkim na straży wykonywania prawa oraz jego jednolitej wykładni. Interes prywatny uwzględnia zaś tylko na tyle, na ile może się on stać podłożem zaspokojenia interesu ogólnego. Sąd Najwyższy już w okresie obowiązywania kasacji, będącej zwyczajnym środkiem odwoławczym, podkreślał, że podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurisprudencki (postanowienie z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne.

Sąd Najwyższy, rozpoznając skargę kasacyjną, nie jest trzecią instancją sądową. Sąd kasacyjny nie sędzi sprawy, lecz rozpoznaje skargę kasacyjną w interesie publicznym, wyjaśniając istotne zagadnienie prawne, dokonując wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów bądź usuwając z obrotu prawnego orzeczenia wydane w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwe. Dlatego nie każda skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania.

Ograniczenia środków zaskarżenia są znane współcześnie w różnych ustawodawstwach. Są one zgodne z zaleceniami Rady Europy, które zmierzają do ograniczenia liczby instancji oraz zezwalają na wprowadzenie środków ograniczających dostęp do sądu najwyższego szczebla. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, już w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, iż ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne ani z Konstytucją, ani z postanowieniami wiążących Polskę konwencji międzynarodowych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 1998 r., I PZ 54/97, OSNAPUS 1999, nr 3, poz. 92, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 grudnia 1998 r., I PZ 67/98, OSNAPUS 2000, nr 2, poz. 65 oraz uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r. III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53). Takie stanowisko wyraził również Trybunał Konstytucyjny (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2000 r., SK 12/99, OTK Zbiór Urzędowy 2000, nr 5, poz. 14).

W niniejszej sprawie nie zachodzą przytoczone przesłanki przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania.

Nie występuje wskazane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania istotne zagadnienie prawne. Istotnym zagadnieniem prawnym w rozmieleniu art. 398 § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. Odwołanie się do tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga – jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego – sformułowania tego zagadnienia z przytoczeniem wiążących się z nim konkretnych przepisów prawnych

oraz przedstawienia argumentów świadczących o rozbieżnych ocenach prawnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 r., nr 1, poz. 11; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 r. Nr 7-8, poz. 51; z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, niepubl.).

Rozumianemu w wyżej przedstawiony sposób istotnemu zagadnieniu prawnemu nie opowiadają podniesione przez skarżącą kwestia dotycząca związania nabywcy nieruchomości, który wstąpił w stosunek dzierżawy na podstawie art. 678 § 1 w związku z art. 694 k.c., zapisem na sąd polubowny zamieszczonym w umowie dzierżawy zawartej przez jego poprzednika oraz kwestia, czy sprawa, w której rzeczywistym przedmiotem sporu jest związanie stron umową dzierżawy (skuteczność jej wypowiedzenia jest kwestionowana przez jedną ze stron), jest objęta zapisem na sąd polubowny poddającym pod rozstrzygnięcie sądu polubownego wszelkie spory mogące wynikać z tej umowy. Skarżąca nie wykazała, że podniesione przez nią kwestie budzą poważne wątpliwości i decydują o istotności – w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. – przedstawionego zagadnienia prawnego. Przedstawiając obszernie stanowisko Sądu Apelacyjnego, zakwestionowała je i podjęła polemikę z nim, jednakże zastosowana argumentacja nie przekonuje, że uzasadnione jest przyjęcie skargi do rozpoznania ze względu na omawianą przesłankę. Ponadto podniesione przez skarżącą kwestie były przedmiotem rozważań literaturze i w orzecznictwie (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 3 września 1998 r., I CKN 822/ 97, OSN 1999, nr 2, poz. 39, z dnia 1 marca 2000 r., I CKN 845/99, Biul. SN 2000, nr 7, poz. 7 i z dnia 5 lutego 2009 r., I CSK 311/08, nie publ.). Nie są więc one zagadnieniem nowym i nierozwiązanym w dostateczny sposób w doktrynie i judykaturze.

Nie występuje także wskazana we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania potrzeba wykładni art. 678 § 1 w związku z art. 694 k.c. „w kontekście oceny skutków wstąpienia strony w stosunek najmu lub dzierżawy dla istnienia i skuteczności dodatkowych klauzul zamieszczonych obok umów właściwych, w szczególności umowy zapisu na sąd polubowny”. Odwołanie się do przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga – jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02 (nie publ.) – wykazania, że określony przepis

prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni bądź niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie. Przedstawione w celu uzasadnienia tej przesłanki wywody nie zawierają – w konfrontacji z motywami rozstrzygnięcia – przekonujących argumentów przemawiających za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania. Nie wynika z nich ponadto, że w wypadku wymagającego zdaniem skarżącej wykładni przepisu prawa nie chodzi o zwykłe wątpliwości dające się usunąć w procesie sądowego stosowania prawa przed sądami powszechnymi, ale o wątpliwości kwalifikowane, których usunięcie wymaga ingerencji Sądu Najwyższego.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c. oraz art. 98 w związku z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.).

[aw]